

14. LESNICTVÍ

Do lesnictví se zařazují všechny organizační jednotky, jejichž činnost spočívá v zakládání, obnově a ochraně lesa, v těžbě dřeva a chovu a ochraně lesní zvěře v souvislosti s lesním provozem. Roční výkaz ČSÚ předkládají ekonomické subjekty s převládající činností lesnictví a těžba dřeva (Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) oddíl 02) s počtem zaměstnanců 20 a více osob a dále ekonomické subjekty hospodařící na lesních pozemcích s rozlohou 200 a více ha.

Základní údaje byly získány ze statistického výkazu ČSÚ a s využitím dat celní statistiky a odběratelských organizací dopočteny podle rozlohy lesní půdy na úroveň celé České republiky. Navíc jsou v této kapitole zařazeny údaje za myslivost (CZ-NACE skupina 01.7 – Lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti).

Poznámky k tabulkám

Tab. 14-1. Základní ukazatele v lesnictví

Metodické vysvětlivky ukazatelů jsou uvedeny v kapitole 18. Obchod, ubytování, stravování a cestovní ruch.

Tab. 14-2. Vlastnictví lesů

Pro účely prezentace je vlastnictví lesů ve statistické ročence tříděno podle typu podniků spravujících lesy.

Do **státních lesů** byly zahrnuty lesy státních podniků a organizací – např. Lesy České republiky, s. p., Vojenské lesy a statky ČR, s. p., národní parky, školní lesní podniky (vysoké školy).

Do **lesů měst a obcí** byly zahrnuty všechny lesy měst a obcí bez ohledu na způsob obhospodařování.

Do **soukromých lesů** byly zahrnuty lesy fyzických osob a lesních společností.

Do **ostatních lesů** byly zahrnuty lesy lesních družstev a singulárních společností (sdružení vlastníků lesů), zahraničních a mezinárodních podniků a společností, sdružení, nadací apod. V obecnějším třídění spadají pod soukromé lesy.

Tab. 14-3. Kategorizace lesů

Do **lesů hospodářských** patří pozemky s lesními porosty, jejichž převládající funkcí je produkce dřeva.

Do **lesů ochranných** se zařazují lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (např. sutě, prudké svahy, strže, rašeliněště, výsypky), dále vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy, lesy na exponovaných hřebenech a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

Lesy zvláštního určení slouží k jiným účelům než je produkce dřeva. Patří sem lesy národních parků a národních přírodních rezervací, lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně a v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod. Patří sem i lesy lázeňské, lesy příměstské (rekreační), lesy lesnických výzkumných ústavů a škol, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnou, lesy v uznaných oborách a bažantnicích a lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti.

Tab. 14-4. až 14-6. a 14-8. Plochy dřevin, zalesňování podle druhů dřevin a spotřeba sazenic, bilance holin

Zalesňováním se rozumí zalesnění a obnova lesa provedené uměle – sítí a sadbou (tj. výsev a výsadba lesa, bez plochy přirozené obnovy lesa). Patří sem plochy poprvé i opakovaně zalesněné, vylepšování lesních kultur a doplňování náletů (přepočtené na plochu plného zalesnění). Od roku 2002 včetně obnovy pod porostem (podsadba a podsíje).

Tab. 14-7. Technické ukazatele lesnictví

Lesní školka je pozemek určený k produkci sadebního materiálu lesních dřevin.

Meliorace lesních půd zahrnují veškeré práce spojené se zlepšením produkční schopnosti půdy, zvláště pak práce, směřující k zabezpečení optimálního vodního režimu v půdě. Z běžných prací sem patří např. zavodňování a odvodňování.

Škody zvěří (ohodnocení škod způsobených zvěří) představují celkovou sumu náhrad, které vlastníci lesa obdrželi od nájemců honiteb za škody způsobené zvěří, případně ohodnocení škod způsobených zvěří zahrnuté do nákladů z vlastní honitby.

Tab. 14-9. a 14-10. Těžba dřeva a dodávky dříví

Těžba dřeva zahrnuje vytěžené dřevo – hmotu hroubí a část nehroubí (nezahrnuje těžební zbytky), včetně těžby v tzv. samovýrobě. **Hroubí** zahrnuje dřevní hmotu nadzemní části stromu v průměru od 7 cm s kůrou. Započítává se dříví získané z těžebních i péstebních zásahů, včetně těžby nahodilé.

Nahodilá těžba dřeva zahrnuje údaje za nahodilé těžby a kalamity všeho druhu (abiotické a biotické příčiny). Do celkového rozsahu se zahrnují těž souše, ojedinělé polomy, vývraty, veškerá lapáková hmota položená za účelem zachycení kůrovců a jedinců, ve kterých zimuje škodlivý hmyz (kůrovci apod.). Započítává se zpracovaná hmota v daném roce.

Samovýrobou se rozumí těžba dřeva ponechaného tomu, kdo vytěží dřevo za stanovenou úplatu, popř. zdarma. Samovýroba slouží pro zásobování obyvatelstva především palivovým dřívím a provádí se v souladu se směrnicemi a pokyny pro povolování těchto těžeb.

Dodávky dříví zahrnují vytěženou dřevní hmotu hroubí a část nehroubí dodanou pro tuzemské i zahraniční odběratele a pro vlastní spotřebu, bez ohledu na místo dodávky (těžební zbytky a lesní štěpka nejsou započteny). Hroubí zahrnuje dřevní hmotu nadzemní části stromu v průměru od 7 cm s kůrou.

Kulatina zahrnuje rezonanční výřezy, výřezy pro výrobu dýhy a jiné speciální výřezy, výřezy pro pilařské zpracování, výřezy pro výrobu sloupů, dále dřílní výřezy a dolovinu a tyčovinu.

Vláknina a ostatní průmyslové dříví zahrnují vlákninu – dříví pro výrobu buničiny a desek na bázi dřeva a dále dříví pro výrobu dřevoviny (vláknitá látka sloužící pro výrobu papíru).

Tab. 14-11. Vybrané ukazatele lesnictví podle krajů

Prořezávky jsou výchovné zásahy v mladých porostech, jejichž účelem je zejména snížení hustoty porostu a úprava zdravotního i jakostního stavu porostu. Zahrnuje se celková plocha prořezávek, čistek a plecích sečí (pročistky), patří sem i prořezávky břehových porostů.

Probírky jsou výchovné zásahy v předmýtních lesních porostech (navazují na prořezávky – pročistky), které slouží k usměrnění vlastností porostu po stránce produkční, zajištění odolnosti a stability porostu. Patří sem zejména úpravy porostní skladby, tvarová výchova porostu a zpevnění porostu. Probírka se uskutečňuje odstraněním porostní složky hospodářsky nevhodné a nežádoucí ve prospěch porostní složky nadějně.

* * *

Další informace jsou dostupné na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

– www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/lesnictvi_zem